

NHỮNG CON CHỮ DIU DÀNG

(Tâm Bút)

Cách đây hai hôm, nhận lá thư email của Nguyễn Văn Hùng, một độc giả ái mộ chữ nghĩa TTBG, mù cả hai mắt, đang sinh sống tại Hà Nội, trong thư có đoạn:

“Hiện giờ, người ta không thích đọc nhiều chữ, kể cả trong giới mù lẫn giới sáng mắt Cô ạ. Nhưng chẳng có gì là đơn giản và dễ dàng Cô nhỉ? Hùng đông không dành cho những người đi ngủ...”

*/ 30 năm xưa, 1988, đêm đêm tôi vẫn ngồi ghi lên giấy các đoạn văn cho tác phẩm đầu tay Nước Chảy Qua Cầu. Lúc viết đến kỷ niệm “*một lần được Jean-Pierre đưa đi thăm vùng Bastogne miền Nam nước Bỉ*”, tôi liền lục tìm chữ Bastogne trong cuốn Petit Larousse xem chính xác là ở đâu.

Một địa danh nổi tiếng cuối thời đệ II Thế Chiến mà thấy ghi vồn vẹn chỉ hai dòng chữ nhỏ!

Không thỏa mãn, tôi gọi sang Bruxelles nhờ đứa em gái đặt mua bộ Grand Larousse 15 quyển ấn bản năm ấy, mỗi quyển khổ lớn dày cùi, nặng chịch, giá 1,800 dollars.

May nhờ chức vụ Thượng Nghị Sĩ của ông chồng My Châu mà tiền thuế và shipping được miễn, còn lại tổng số phải trả là 1,500 dollars.

*/ Tháng 3 năm 1995, tôi có thêm bộ 7 cuốn Le Nouveau Dictionnaire des Oeuvres - De Tous Les Temps Et De Tous Les Pays (Tân Tự Điển Tác Phẩm Của Mọi Thời Đại Và Mọi Quốc Gia), dày gần 7,000 trang giấy mỏng, chữ nhỏ in thành hai cột ở mỗi trang, viết bằng tiếng Pháp (NXB Laffont-Bompiani 1954, 1958, 1962, 1968, 1994).

Y hệt lần đầu giờ ra từng cuốn của bộ Grand Larousse, lần thứ hai với bộ tự điển tác phẩm (nhận ngày Mar. 1/1995), trái tim tôi cũng cùng độ rung xúc động như nhau. Không thể diễn tả cho hết những nỗi niềm xảy ra ở hai lần sau-trước khi áp mặt vào sách ngửi mùi giấy mới, khi lần dò đôi mắt trên các dòng chữ, sẫm soi ngắm nhìn các tấm ảnh màu được in rất đẹp. Sự rung cảm, tôi nghĩ, chẳng những chỉ CỦA một người (lớn) yêu chữ nghĩa thôi, mà còn là CỦA một đứa trẻ, của con bé Alice khi lần đầu đặt chân vào khu vườn Kỳ Diệu (trong tác phẩm của Lewis Carroll, nhà văn Anh, 1832-1898).

Viết câu trên, tự nhiên sao có niềm tin rằng “*những độc giả thời Google bây giờ chẳng thể nào có được các cảm xúc như tôi*” khi dò mắt theo những dòng văn lập lòe viết bằng điện tử. Máy móc LÀ máy móc, KHÔNG tạo nên rung cảm như con người đã tạo. Tựa một bản nhạc được chơi bằng đàn violon hay piano điện hẳn sẽ *rất khác* với âm thanh do chính một violoniste hay pianiste hiện hữu trước mặt đàn cho nghe.

Hẳn nhiên tới cuối đời, tôi vẫn chẳng thể nào đọc hết hai bộ sách quý (nhất là bằng tiếng Pháp). Có điều phải viết, chỉ một chữ Bastogne phải mua 1, 500 dollars trong cảnh sống chật vật của đời nghệ sĩ mà tôi đã được đáp trả số kiến thức xứng đáng để hoàn thành năm tập Tài Hoa Mệnh Bạc, Cuộc Đời Và Sự Nghiệp Dostoievski, luôn trên rất nhiều tác phẩm dịch thuật hay sáng tác khác. Lòng yêu chữ nghĩa cây trồng từ khi còn rất bé đã có được cái giá đền bù xứng đáng: “*Tôi nhận ra nỗi may mắn VÔ CÙNG khi ĐƯỢC làm một hạt bụi nhỏ VÔ CÙNG trong tòa nhà VÔ CÙNG lớn rộng của Văn Chương*”.

Đó là VẤN ĐỀ cho tất cả mọi sự ở cuộc sống tôi hiện tại!

(Bây giờ, một buổi chiều San Jose mưa rơi nhỏ hạt, tự tìm lại cho mình nỗi xúc động tạo ra từ chữ nghĩa Victor Hugo viết hai trăm năm xưa).

[]